

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ**

DOM
2017-11-27
Meddelad i Luleå

Mål nr
2517-17

1

KLAGANDE

1. Föreningen Nordulv, 875003-6868
Box 4022
650 04 Karlstad

2. Jägarnas Riksförbund Västmanlands län, 878500-3784
Saltsjögatan 15
151 71 Södertälje

3. Svenska Rovdjursföreningen, 883202-3264
Masthamnen
116 30 Stockholm

4. Wolf Association Sweden, 802454-4846
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

MOTPART

Länsstyrelsen i Västmanlands län
721 86 Västerås

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Västmanlands län beslut den 28 september 2017,
dnr 218-4763-17 (se bilaga 1)

SAKEN

Licensjakt på varg enligt jaktförordningen (1987: 905)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandena.

Dok.Id 93801

Postadress
Box 849
971 26 Luleå

Besöksadress
Skeppsbrogatan 43

Telefon
0920-29 54 90
E-post: forvaltningsrattenilulea@dom.se
www.domstol.se/forvaltningsratt

Telefax
0920-22 04 59

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:00

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Västmanlands län har beslutat om licensjakt efter sex stycken vargar inom ett anvisat område. I beslutet anges att jakten får bedrivas under tiden den 2 januari 2018 till och med den 15 februari 2018, eller till dess att länsstyrelsen avlyser jakten. Beslutet förenades med bl.a. följande villkor:

- Länsstyrelsen beslutar med stöd av 21 § jaktförordningen att sökning efter vargspår får ske med hjälp av motordrivet fordon, men endast på allmän eller enskild väg. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

PARTERNAS INSTÄLLNING**Vad Nordulv och Wolf Association Sweden anför**

Föreningen Nordulv och föreningen Wolf Association Sweden (WAS) har i gemensamt överklagande yrkat att beslutet ska upphävas. Föreningarna anför i huvudsak följande. Länsstyrelsen har angett att syftet med jakten är att begränsa de socioekonomiska konsekvenserna, underlätta tamdjurshållning och att begränsa skadorna. Länsstyrelsen har även angett som övergripande målsättning att vargstammen ska ha en gynnsam bevarandestatus. Gynnsam bevarandestatus är inte uppnådd för vargstammen. I vart fall kommer jakten att försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus.

Naturvårdsverket har i skrivelse (NV-02945-15) gjort bedömningen att de verksamheter som har mest problem med vargförekomst är tamdjurshållning, renskötsel och jakt. Under de senaste decennierna har dessa verksamheter kunnat fortgå och utvecklas trots vargpopulationens tillväxt. Den ekonomiska påverkan från vargförekomst är inte så omfattande att verksamheterna påtagligt försvåras. De socioekonomiska effekterna efter tidigare beslut om jakt är således ytterst begränsade. Ett rödlistat och skyddat djur som vargen kan inte orsaka en negativ socioekonomisk konsekvens.

Länsstyrelsens beslut är inte förenligt med artikel 16 i art- och habitatdirektivet eftersom jakt inte får ske om det försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus. Efter rovdjursinventeringen vintern 2016/2017 framkommer att det fanns 355 vargar varav 44 dokumenterats döda. Genom en extra inventeringsperiod identifierades 332 vargindivider varav 52 kom från verifierat döda vargar. Per den 30 april 2017 fanns det endast 280 vargar och då har inte hänsyn tagits till illegal jakt. Från den 30 april 2017 till oktober 2017 har ytterligare 12 vargar dödats genom jakt. Antalet vargar i Sverige är således nere på 268 stycken. Forskning visar att mellan 10 – 30 procent av vargarna dödas genom illegal jakt vilket kraftigt bromsar tillväxten av varg. Med beaktande av siffrorna ovan samt utifrån en illegal jakt om 15 procent är antalet vargar i Sverige nere på 255 stycken. En beräkning utifrån 271 vargar enligt DNA-insamlingen minus kända döda vargar och mer beaktande av 15 procent illegal jakt medför att antalet vargar i Sverige är nere på 230 stycken. Samtliga beräkningar är långt under den nivå om gynnsam bevarandestatus som är satt av Naturvårdsverket och regeringen.

Enligt Naturvårdsverket behöver vargpopulationen uppgå till minst 1 700 vargindivider om inte en ny varg lyckas invandra och reproducera sig vart femte år. Vintern 2016/ 2017 lyckades fyra vargar invandra till Sverige varav tre av dem numera är döda. Sammantaget talar fakta för att gynnsam bevarandestatus inte längre är uppnådd men även att nivån för gynnsam bevarandestatus borde höjas till 1 700 stycken.

Länsstyrelsen har inte förmått visa att vargen har uppnått gynnsam bevarandestatus. Antalet vargar ligger långt under de 300 behövliga individerna. Länsstyrelsens beslut strider mot bestämmelserna i art- och habitatdirektivet.

Vad Svenska Rovdjursföreningen anför

Svenska Rovdjursföreningen (Rovdjurföreningen) yrkar i första hand att beslutet upphävs samt att förvaltningsrätten meddelar inhibition av beslutet om målet inte är avgjort innan den 1 december 2017.

I andra hand, för det fall att beslutet inte upphävs, yrkas att tilläggsvillkor beslutas på följande sätt:

- att hund som används för att spåra varg ska vara bandad, alternativt.
- om det kan säkerställas att jakthunden inte springer så fort att vargen utsätts för onödig påfrestning och om det kan säkerställas att jakten inte leder till direkt konfrontation mellan hund och varg kan,
- Antalet lösspringande jakthundar begränsas till en jakthund som förföljer vargen.
- Att undantaget från förbudet i 31 § jaktlagen mot användning av motorfordon upphävs.

Rovdjursföreningen anför i huvudsak följande. Av Högsta förvaltningsdomstolens avgörande den 30 december 2016 framgår att Naturvårdsverkets bedömning att minst 300 vargar behövs för att vargen ska anses ha uppnått gynnsam bevarandestatus i Sverige. Naturvårdsverkets redovisning 2015 om gynnsam bevarandestatus är grundat på Brufords sårbarhetsanalys. Årscykeln i analysen bygger på en föryngring, därefter dödlighet och sedan räknas djuren. Den populationsstorlek som rapporteras av programmet är alltså populationsstorlek före föryngring innan årets valpar föds. Det är populationsstorleken vid denna årstid som ska jämföras med referensvärdet. Under många år har antalet vargar uppskattats genom att multiplicera antalet konstaterade föryngringar (födda valpkullar) föregående år med tio. Det vargantal som då uppskattas omfattar alla vargar som levt under någon del av inventeringsperioden. Åtskilliga av dessa valpar har dött under inventeringsperioden och är inte i livet inför nästa års föryngring. En siffra som innefat-

tar redan döda vargar kan inte jämföras med referensvärdet för gynnsam bevarandestatus eftersom ett referensvärde avser antalet levande vargar. Omräkningsfaktorn tio är svagt underbyggd och är baserad på data från endast tre år.

En studie från april 2016 visar att omvandlingsfaktorn mellan antalet föryngringar och antalet familjegrupper är 1,0 medan omvandlingsfaktorn mellan antalet familjegrupper och antal individer är 8,0 den 1 december och 7,67 den 31 mars. Eftersom vargvalparna föds i april – maj är populationsstorleken i slutet av mars mest relevant att jämföra med referensvärdet. Ett preliminärt resultat från genetisk analys av vargprov indikerar att vargstammen inför föryngringen 2017 inte nådde upp till referensvärdet 300 djur. Under perioden den 1 oktober 2016 till den 31 mars 2017 hittades DNA från 316 vargar. Av dessa är 44 stycken konstaterat döda varvid antalet levande vargar vid periodens slut uppgår till 272 djur. Under tiden den 1 maj 2016 till den 30 april 2017 hittades DNA från 332 vargar. Av dessa är 52 stycken konstaterat döda varvid antalet vargar som levde vid periodens slut alltså uppgick till högst 280. Även när de revir som delas med Norge räknas med är antalet vargar lägre än referensvärdet om 300 djur. Från inventeringssäsongen 2014/15 till inventeringssäsongen 2015/16 har en kraftig minskning skett av vargstammen och vargstammen har ännu inte återhämtat sig från minskningen. Vid en jämförelse med Finland kan det anges att vargen inte längre får skjutas där med anledning av art- och habitatdirektivet eftersom stammen minskat. Detsamma borde gälla för Sveriges del.

Jakt ökar inte acceptansen för varg vilket framgår av två vetenskapliga studier som publicerats under år 2016. Länsstyrelsen har således inte visat att jakten är ändamålsenlig för att öka acceptansen. Den enkätundersökning som gjorts av länsstyrelsen i Örebro visar att licensjakt efter varg minskat acceptansen för varg med 25 procent. Av de svarande ansåg 18 procent att jakten ökat acceptansen för varg medan 58 procent svarade att acceptansen

var oförändrad. Av de svarande på enkäten uppgav 27 procent att oron för varg ökat i och med licensjakten medan 14 procent ansåg att oron minskat. För att uppväga en femårsperiod med utebliven invandring krävs mer än två invandrade vargar med nya gener vilket framgår av Naturvårdsverkets plan för genetisk förstärkning. Eftersom ett genflöde inte skett under mer än sju år före år 2016 kommer det under det närmaste århundradet att behövas minst två reproduktioner mellan nya invandrade vargar som inte är besläktade med varandra. Bästa tillgängliga kunskap ger stöd för att det behövs tre till fem genetiskt effektiva invandrare per generationstid för att vargen ska anses ha gynnsam bevarandestatus med mindre än 1 700 individer. Skyddsjakt efter vargar som orsakat skada av tamdjur samt ersättning för uppkomna skador och bidrag till förebyggande åtgärder i form av rovdjursavvisande stängsel är lämpligare lösningar än nu beslutad licensjakt. Den viktigaste negativa socioekonomiska konsekvensen är risk för angrepp på tamdjur varför skyddsjakt utgör en annan lämpligare lösning.

Länsstyrelsen har i beslutet angett att skyddsjakt är mycket resurskrävande men har inte redovisat någon grund för varför skyddsjakt är mer resurskrävande än licensjakt. Rovdjursföreningen vill poängtera att jakt på varg i syfte att reglera populationen saknar lagstöd i synnerhet när stammen inte når upp till gynnsam bevarandestatus. Skyddsjakt är en annan lämplig lösning än licensjakt.

Den norra delen av Sverige ligger i huvudsak utanför vargens nuvarande utbredningsområde. Vargens utbredning till mellersta Sverige kommer till stor del av att vargar som uppträder i norra Sverige regelmässigt avlivas genom myndigheters tillstånd eller genom illegal jakt. Sverige har till skillnad mot Finland inte något undantag från art- och habitatdirektivet beträffande varg i renskötselområden. En konsekvens av detta är att vargar som invandrar österifrån till norra Sverige inte når den skandinaviska populationen. Eftersom artens utbredning är begränsad till mellersta Sverige uppnås

inte gynnsam bevarandestatus. Den kunskap som lyfts fram i flertalet av de nämnda rapporterna var inte föremål för besluten om licensjakt år 2015 och ingick därför inte i Högsta förvaltningsdomstolens prövning i HFD 2016 ref. 89. Till överklagandet bifogas 15 bilagor.

Villkor avseende motorfordon

Länsstyrelsens beslut om undantag enligt 21 § jaktförordningen från förbudet att använda motorfordon enligt 31 § jaktlagen har medgetts för att söka efter spår från varg. Länsstyrelsen har inte visat att undantaget är uppfyllt särskilt vad gäller om undantaget behövs för genomförandet av licensjakt.

Vad Jägarnas Riksförbund Västmanlands län anför

Jägarnas Riksförbund Västmanlands län (JRF) har i överklagandet anført att beslutet om licensjakt bör ändras till att omfatta 30 vargar som ska få fällas i Västmanlands län 2018. JRF anför i huvudsak följande. Jakten ska syfta till att minska problemen som vargen orsakar och öka acceptansen för varg utan att detta sker på bekostnad av den gynnsamma bevarandestatusen. Jakten kommer även få andra positiva följd effekter såsom färre oskygga vargar. Eventuellt behov av skydds jakt som kan komma senare under år 2018 ska även kunna beslutas då det finns marginal inom ramen för den gynnsamma bevarandestatusen. Vargpopulationen ligger långt över det beslutade målet om gynnsam bevarandestatus enligt den senaste inventeringen. De genetiskt viktiga vargar som reproducerar sig är tillräckligt och inavelsgraden har minskat under senare år.

Spillningsinventering under 2017 visar att det hittats 330 vargar som kan räknas till Sverige. Efter den officiella inventeringsperioden har ytterligare 23 vargar identifierats. En uppfattning inom all viltinventering är att samtliga djur inte upptäcks. Nu har det hittats närmare 350 vargar i landet och föregående års traditionella inventering visar på 355 vargar. Slutsatsen blir

då att antalet faktiska vargar är större än vad de traditionella inventeringarna visar.

Riksdagens mål om 170 – 270 vargar är fortfarande gällande trots att Naturvårdsverket gjort en egen tolkning om 300 vargar i landet. JRF anser även att riksdagens beslut är felaktigt och arbetar för att förankra medlemsbeslutet om nej till frilevande varg i Sverige. Förvaltningen av varg måste bli mer fokuserad på människorna samt minska skadenivåerna på både boskap och hundar. En växande vargpopulation leder till att skadorna ökar samtidigt som acceptansen för varg minskar. Oskygga vargar blir ett mer vanligt problem i Sverige. Vargar som rör sig i samhällen och attackerar tamdjur är vanligt förekommande. En omfattande vargjakt förväntas leda till att vargarnas skygghet ökar. De vargar som uppvisar ett oskyggt beteende och som rör sig nära människor kommer att utsättas för ett högre jakttryck. Även om beslut om skyddsjakt leder till att fler djur skjuts än vad som var planerat från början så måste det vara tillåtet.

Vad Länsstyrelsen anför

Länsstyrelsen vidhåller sitt beslut.

RÄTTSLIG REGLERING

Bestämmelse

Av 23 c § jaktförordningen framgår att förutsättningen för att licensjakt efter bl.a. varg ska tillåtas, är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade former. Bestämmelsen i 23 c § jaktförordningen ska tolkas mot bakgrund av motsvarande bestämmelser i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet).

Praxis

I Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2016 ref. 89 prövades frågan om förutsättningar för licensjakt efter varg. Högsta förvaltningsdomstolen konstaterade i avgörandet att Länsstyrelsen i Värmlands län hade haft fog för sina beslut om licensjakt efter varg 2016. (Avgörandet kommer att redogöras för under respektive underrubrik, förvaltningsrättens anmärkning).

EU-domstolen har i dom den 14 juni 2007 i mål C-342/05 (Europeiska kommissionen mot Finland) uttalat att undantagsbestämmelserna i artikel 16.1 i direktivet ska tolkas restriktivt och att den myndighet som fattat beslutet har bevisbördan för att nödvändiga förutsättningar föreligger för varje undantag. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i artikel 16.1 i direktivet.

Av den allmänt tillämpliga proportionalitetsprincipen, som också slagits fast av EU-domstolen inom artskyddsområdet (se dom i mål C-76/08, Europeiska kommissionen mot Malta), följer att det undantag från skyddssystemet som en medlemsstat har för avsikt att göra, ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Försvåras upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus?

Av det överklagade beslutet framgår att länsstyrelserna i det mellersta förvaltningsområdet enats om att det totala uttaget för licensjakt 2018 ska vara 22 vargar, varav sex stycken får fällas i Västmanlands län. Detta ska enligt

länsstyrelserna lämna tillräckligt utrymme för skyddsjakt samt att vargstammen med detta jaktuttag kommer att fortsätta ligga över referensvärdet för gynnsam bevarandestatus.

Resultatet från inventeringsperioden 2016/17 visar att det fanns cirka 355 vargar i Sverige. I målet har även tillförts preliminära inventeringsresultat avseende varg som inte ändrar årets fastställda inventeringsresultat. De preliminära siffrorna (den 1 maj 2016 – den 30 april 2017) visar att varginventeringen uppgår till 332 individer varav 52 av dessa är döda samt att ett 100 tal prover kvarstår att reda ut. De preliminära siffrorna är tänkta att ingå i en större utvärdering som avslutas under 2019.

Naturvårdsverket har tidigare fastställt referensvärdet för vargens populationsstorlek till 270 individer (NV-09661-12). Av nationell förvaltningsplan för varg för förvaltningsperioden 2014 – 2019 (justerad januari 2016, förvaltningsrättens anmärkning) anges dock att vargförvaltningen, för att vara adaptiv, utgår från det nya vetenskapliga kunskapsläget som säger att 300 vargar utgör den lägsta möjliga nivån för gynnsam bevarandestatus i Sverige. Det sedan tidigare beslutade referensvärdet på 270 vargar kommer dock formellt att ändras först i samband med nästa rapportering enligt Artikel 17 till EU år 2019. Av HFD 2016 ref. 89 framgår även att marginal vid jaktuttag krävs ner till behövliga 300 individer.

Naturvårdsverket fastställde den 1 juni 2017 inventeringsresultatet för vintern 2016/17. Den senaste inventeringen av varg (vintern 2016/2017) visade att mellersta rovdjursförvaltningsområdet hade 34,3 föryngringar. Miniminivån för det mellersta rovdjursförvaltningsområdet fastställdes år 2014 till 27 årliga föryngringar. Av Naturvårdsverkets beslut (NV-00552-14) om fastställande av miniminivåer för varg framgår att Västmanlands län har en beslutad miniminivå om en föryngring. Av det överklagade beslutet framgår

att inventeringsresultatet för Västmanlands län har 3,8 länsegna föryngringar.

Länsstyrelsen har bedömt att jaktuttaget om sex stycken vargar inte anses riskera att stammen minskar under dess miniminivå. Förvaltningsrätten instämmer i denna bedömning.

Vid sidan av det rent numerära antalet vargar som får fällas under jakt är det även viktigt att beakta den genetiska faktorn vid bedömningen av gynnsam bevarandestatus. I denna del har länsstyrelsen pekat ut ett område inom vilket jakt får bedrivas. Enligt beslutet framgår att det inte finns någon genetiskt viktig varg i området. Vidare framgår att utvalt jaktområde kommer att prioriteras för inventeringsinsatser inför jaktstart, för att minimera risken för att genetiskt viktig varg finns i området under tiden då jakten bedrivs. För det fall det framkommer nya uppgifter om genetiskt viktiga individer i utvalt jaktområde kommer länsstyrelsen omedelbart att avlysa jakten.

Med hänsyn till att den uppskattade populationen i Sverige består av 355 individer finner förvaltningsrätten att den beslutade licensjakten inte riskerar att underskrida referensvärdet om 270 individer. Någon sådan risk bedöms inte heller finnas utifrån ett nytt referensvärde för varg om 300 individer.

Jakten kan därför inte på denna grund anses försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus. Inventeringsresultaten för varg har dock de senaste två åren legat relativt nära den fastställda miniminivån för varg för mellersta rovdjursförvaltningsområdet. Förvaltningsrätten anser därför att det inom nu aktuell licensjakt saknas utrymme att besluta om jakt på ytterligare vargar.

Lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning?

Av HFD 2016 ref. 89 framgår att bestämmelsen i 23 c § jaktförordningen måste förstås så att det krävs att jakten sker i begränsad omfattning och av-

ser en begränsad mängd för att vara tillåten. Det krävs således att jaktuttaget inte försämrar den gynnsamma bevarandestatusen för den svenska vargstammen.

Med ett jaktuttag om 22 vargindivider inom det mellersta rovdjursförvaltningsområdet reduceras stammen med närmare sex procent. Det finns dock tillräcklig marginal ner till de behövliga 300 vargindividerna.

Vid bedömningen av det revir som valts ut för avskjutning har den genetiska statusen beaktats. Det jaktuttag som är aktuellt bedöms således inte ha någon påverkan på vargstammens genetiska variation. Dessutom har tillräckliga försiktighetsåtgärder vidtagits för att ingen genetiskt värdefull varg skulle skjutas. Det har således inte framkommit att jakten skulle vara olämplig med hänsyn till vargstammens storlek och sammansättning.

Strängt kontrollerade förhållanden?

Av Högsta förvaltningsdomstolens avgörande framgår att kravet på strängt kontrollerade förhållanden måste anses innebära att villkoren för jakten är tydliga, främst vad gäller de individer eller grupper av individer som får jagas, var detta får ske, under vilka tider och till vilket antal. Dessutom måste det finnas effektiva rutiner som förhindrar att jakten sker i strid med villkoren. Slutligen måste kraven på ansvariga myndigheter att kontrollera jakten ställas högt (HFD 2016 ref. 89 s. 23).

Förvaltningsrätten konstaterar att det överklagade beslutet innehåller såväl tidsmässiga som geografiska avgränsningar. Beslutet har dessutom förenats med en rad villkor rörande bl.a. jaktledares ansvar och de förhållanden som jakt får bedrivas under. Beslutet inkluderar krav på skyndsam rapportering av fällda eller påskjutna djur. Det krävs kontinuerlig kontroll av om tilldelning återstår i jaktområdet. Förvaltningsrätten noterar att länsstyrelsen i beslutet anför att kvaliteten på inventeringsresultaten för varg är mycket hög

samt att en större detaljnivå vore svår att uppnå. Vidare framgår att om det visar sig att andra vargar än de som avses finns eller kommer in i reviret kan jakten avbrytas och området avlysas eller förändras för att undvika att fel vargar fälls.

Länsstyrelsen har i det överklagade beslutet angett att sökning efter vargspår med hjälp av motordrivet fordon är nödvändigt pga. att vargreviret utgör ett mycket stort område. Förvaltningsrätten bedömer att den reglering av användandet av motordrivna fordon som bestämts i beslutet inte kan anses strida mot art- och habitatdirektivet och är ett sådant undantag som länsstyrelsen har rätt att besluta om. Mot denna bakgrund bedömer förvaltningsrätten att beslutet om licensjakt uppfyller kravet om strängt kontrollerade förhållanden.

Var den beslutade licensjakten selektiv?

Av Högsta förvaltningsdomstolens avgörande framgår att kravet på selektivitet måste anses innebära att jakten ska vara riktad mot vissa individer eller vissa grupper av individer som tillhör en viss art eller undanta vissa individer eller vissa grupper av individer som tillhör arten. Vidare måste detta urval ske mot bakgrund av det eftersträlvade syftet i artikel 16.1 i art- och habitatdirektivet, dvs. att det inte försämrar den gynnsamma bevarandestatusen hos de aktuella populationerna (HFD 2016 ref. 89).

Av det överklagade beslutet framgår att länsstyrelserna i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet gjort en sammanvägd bedömning av förutsättningarna för selektivt jaktuttag såväl nationellt som regionalt. Licensjakten har begränsats till de områden där vargstammen är som tätast och påverkan på socioekonomiska förhållanden och tamdjurshållning är som störst och till specifika jaktområden utifrån den kunskap som om de revir som finns där. Exempelvis anges i beslutet att varg med sändarhalsband eller varg som uppträder tillsammans med varg med sändarhalsband inte får fällas. Det

utvalda jaktområdet kommer enligt länsstyrelsen att vara prioriterat för inventeringsinsatser inför jaktstart för att minimera risken för att en genetiskt viktig varg finns i området under tiden då jakten bedrivs. Med hänsyn härtill samt med beaktande av att länsstyrelsen avser att omedelbart avlysa jakten för det fall någon genetiskt viktig varg uppehåller sig i området bedömer förvaltningsrätten att länsstyrelsens beslut uppfyller kraven på selektivitet.

Var den beslutade licensjakten nödvändig eller fanns det någon annan lämplig lösning?

Av HFD 2016 ref. 89 framgår att även om något särskilt syfte inte är föreskrivet som ett särskilt villkor i 23 c § Jaktförordningen eller i artikel 16.1 e i art- och habitatdirektivet måste det enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening finnas ett syfte angivet för att det ska kunna göras en prövning av frågan om det finns någon annan lämplig lösning.

Enligt länsstyrelsen är den övergripande målsättningen för vargförvaltningen att vargen ska ha gynnsam bevarandestatus. Licensjakten syftar till att begränsa de socioekonomiska konsekvenserna, underlätta tamdjurhållning och begränsa skadorna. Enligt förvaltningsrättens mening är de angivna syften godtagbara i sig.

När det gäller frågan om annan lämplig lösning anser förvaltningsrätten att en sådan måste sättas i relation till det aktuella syftet med jakten. Av det överklagade beslutet framgår att andra lämpliga lösningar övervägts som exempelvis stängsling och skrämsel. Effekten av skrämsel har dock bedömts som begränsad och kortvarig. Stängsling har inte bedömts som lämplig lösning utifrån ett så stort område som ett län eller mot en vargpopulation. Flytt av varg har enligt länsstyrelsen varit mycket kostsamt och inte medfört önskade resultat. Länsstyrelsen har anfört att flytt av varg medför en hög grad av stress för det fångade och flyttade djuret som måste sövas vilket är en riskabel åtgärd för vargen. Sterilisering anges i det överklagade beslutet som

en personalintensiv åtgärd som orsakar djuren onödigt lidande. Skyddsjakt utgör enligt länsstyrelsen inte en lämplig lösning eftersom ett fåtal personer involveras i jakten där metoder används som inte är tillåtna vid licensjakt. Att genomföra ett stort antal skyddsjakter är enligt länsstyrelsen mycket resurskrävande och kostsamt.

Förvaltningsrätten instämmer i länsstyrelsens bedömning att det inte finns någon annan lämplig lösning än licensjakt för att uppnå de i beslutet angivna syftena. Kriteriet härom är därför uppfyllt.

Slutsats

Sammantaget finner förvaltningsrätten att samtliga förutsättningar för beviljad licensjakt föreligger, i den omfattning som länsstyrelsen har bestämt. Överklagandena ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i formulär DV 3109/1C (se bilaga 2).

chefsrådman

I avgörandet har även nämndemännen , och deltagit.

 har föredragit målet.

Länsstyrelsen
Västmanlands län

Bilaga 1
BESLUT

1 (21)

Datum
2017-09-28

Diarienummer
218-4763-17

Avdelningen för naturvård
Viltförvaltning

[Redacted]
[Redacted]@lansstyrelsen.se

FÖRVALTNINGSRÄTTEN I LULEÅ	
2017-11-03	
Målnr:	2517-17
Aktbil:	8 Enhet.

Licensjakt efter varg i Västmanlands län 2018

Beslut

Länsstyrelsen beslutar om licensjakt efter sex (6) vargar i Kölstareviret i Västmanlands län.

Länsstyrelserna beslutar med stöd av 21 § jaktförordningen att sökning efter vargspår får ske med hjälp av motordrivet fordon, men endast på allmän eller enskild väg.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen att detta beslut ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas.

Besluten gäller med följande villkor

Jakttid

- 1 Jakt får bedrivas från och med den 2 januari 2018 till och med den 15 februari 2018 eller till dess Länsstyrelsen avlyser jakten.
- 2 Varg får enligt 9 § jaktförordningen jagas från och med en timme före solens uppgång till och med en timme efter solens nedgång. Timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vaktjakt eller smygjakt.

Tilldelning och jaktområde

- 3 Sex (6) vargar får fällas inom jaktområdet, oavsett kön och ålder
- 4 Jakt får endast ske inom angivet område, se karta (Bilaga 1) och i enlighet med villkoren i detta beslut.
- 5 Varg med sändarhalsband eller varg som uppträder tillsammans med varg med sändarhalsband får inte fällas.

Avlysning

- 6 Licensjakten får pågå till dess att Länsstyrelsen avlyst jakten. Jakten kommer att avlysas då vargarna fällts eller påskjutits och avräknats inom länet, eller om jakttiden löpt ut. Länsstyrelsen informerar om avlysningen via telefonsvararen, via SMS samt på hemsidan (www.lansstyrelsen.se/vastmanland).

Söka efter spår

- 7 Den som söker efter spår från motorfordon får inte skjuta, förfölja eller genskjuta varg från fordonet. Spårning får utföras från och med beslutad jaktstart till och med jaktens slut i syfte att fastställa djurens ungefärliga vistelseplats.

Jaktdeltagare

Krav på registrering av jaktdeltagare

- 8 Den som avser att delta i licensjakt efter varg ska registrera sig i Naturvårdsverkets jägarregister.
- Anmälan kan göras via
- a Naturvårdsverkets talsvar: 0771-18 34 11 (välj djurart och ange personnummer)
 - b Naturvårdsverkets kundtjänst: 010-698 17 00 (ange personnummer)
 - c E-post till jagarregistret@naturvardsverket.se (ange personnummer)
 - d Inloggning med Bank-ID på <https://jagarregistret.naturvardsverket.se/>.

Krav på att planera och leda jakten

- 9 Jaktledaren ska säkerställa att följande efterlevs:
- a Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare är utsedd innan varje jakttillfälle. Vid ensamjakt är den ensamme jägaren jaktledare.
 - b Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jaktdeltagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar, gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och giltigt statligt jaktkort.
 - c Jaktledaren ska informera skytten om dennes ansvar att rapportera fälld eller påskjuten varg till Länsstyrelsen i enlighet med 5b § jaktförordningen (1987:905).
 - d Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen i enlighet med 17 § andra stycket jaktförordningen (1987:905).
 - e Jaktledaren ska informera varje jaktdeltagare om riskerna med skadskjutning av varg och uppmana jaktdeltagarna att endast skjuta rena sidoskott mot stillastående vargar.
 - f Jaktledaren ska informera varje jaktdeltagare om att han/hon bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten samt att han/hon årligen före jakten förvissat sig om att

- vapnet är inskjutet och att han/hon har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter varg.
- g Jaktledaren ska ansvara för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten efterlevs.
 - h Jaktledaren ska minst en gång i timmen informera sig om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där jakt efter varg bedrivs. Telefonnummer till Länsstyrelsens meddelandetelefon: 010-224 93 95
 - i Jaktledaren ska veta vilka föreskrifter beträffande jakt som gäller inom naturreservat i jaktområdet.
- 10 Jaktledaren ska underlätta för besiktningspersonalen efter det att en varg fällts, exempelvis genom att undvika att jaktdeltagarna trampar sönder spår vid skottplats och fallplats.

Hantering av fälld eller påskjuten varg

Anmälan av fälld varg

- 11 Den som fällt en varg ska anmäla detta till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast samma dag i enlighet med bestämmelsen i 5 b § jaktförordningen.

För meddelande om återstående tilldelning, ring: 010-224 93 95 (telefonsvarare)

För att få SMS om återstående tilldelning: Gå in på Länsstyrelsens hemsida under "Licensjakt efter varg" och anmäl dig i formuläret.

För anmälan om fällt eller påskjuten varg, ring: 010-224 93 02

Vid anmälan ska följande anges:

- a Namn, adress och telefonnummer till skytten
- b Namn, adress och telefonnummer till ansvarig jaktledare
- c När vargen fällts eller påskjutits (datum och klockslag)
- d Var vargen fällts (jaktområde enligt detta beslut samt koordinater eller plats som går att återfinna på karta 1:100 000)
- e Djurets kön och ålder, om det är möjligt att fastställa

Vid besiktning av fälld varg gäller följande:

- f Länsstyrelsens besiktningsmän ska besiktiga samtliga fällda djur.
- g Skytten ska inom ett dygn från det att djuret fällts uppvisa hela det fällda djuret för Länsstyrelsens besiktningspersonal.

- h Om Länsstyrelsen så begär ska skottplats och fallplats omgående uppvisas.
- i Besiktningspersonal fyller tillsammans med skytten i de blanketter för fälld varg som Länsstyrelsen tillhandahåller.

För hantering av skinn och kropp från fälld varg gäller följande:

- j Skinn från fälld varg tillfaller jakträttshavaren under förutsättning att:
 - i Länsstyrelsens besiktningspersonal har tagit ett hudprov (ca 1x3 cm) från fälld varg. Om djuret är eller kan tänkas vara angripet av skabb ska ytterligare hudprov tas från angripen del eller delar.
 - ii Flådd kropp inklusive huvud överlämnas till Länsstyrelsen eller enligt överenskommelse med besiktningspersonal. Vargskinnet ska märkas med transponder (mikrochip) av besiktningspersonal vid sidan av flåsnittet vid buk eller bröst. Uppgifter om chipnummer ska anges på särskild blankett som besiktningspersonalen tillhandahåller. Länsstyrelsens besiktningspersonal ansvarar för att flådd kropp inklusive huvud och hudprov tas om hand och fraktas till Statens Veterinärmedicinska Anstalt, SVA. Kroppen ska vara komplett, dvs. alla tår (exklusive klor), alla svanskotor, kraniet samt (för hanar) testiklar och penisben ska medfölja kroppen.

Anmälan av påskjuten varg

- 12 Den som påskjutit en varg ska anmäla detta till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast samma dag i enlighet med bestämmelserna i 5 b § jaktförordningen.

För meddelande om återstående tilldelning, ring: 010-224 93 95 (telefonsvarare)

För att få SMS om återstående tilldelning: Gå in på Länsstyrelsens hemsida under "Licensjakt efter varg" och anmäl dig i formuläret.

För anmälan om fällt eller påskjuten varg, ring: 010-224 93 02

- 13 När en varg påskjutits, och den inte blir kvar på platsen, får endast sådan jakt som syftar till att fälla den påskjutna vargen bedrivas inom det område som jaktledaren ansvarar för. Licensjakten i övrigt får återupptas först efter medgivande från Länsstyrelsen.
- 14 Den som påskjutit en varg ska tillsammans med jaktledaren ansvara för att platsundersökning genomförs för att säkerställa om vargen är skadad eller inte, samt för att spår på skottplats och fallplats inte förstörs.

- 15 Den som påskjutit varg ska tillsammans med jaktledaren ansvara för att eftersök genomförs om inte platsundersökningen eller andra omständigheter visat på att vargen är oskadad. Eftersök ska genomföras tills dess:
- a Djuret påträffats dött,
 - b Djuret påträffats skadat och avlivats,
 - c Kulans anslags- eller nedslagsplats är så belägen att den utesluter att vargen skadats, eller
 - d Djuret inte kan anträffas.
- 16 Jaktledaren ska på begäran uppvisa skottplatsen för Länsstyrelsens besiktningspersonal.
- 17 Jaktledaren ska till Länsstyrelsens besiktningspersonal redovisa hur platsundersökning och eftersök genomförts samt dokumentera dessa åtgärder på blankett som besiktningspersonalen tillhandahåller.
- 18 Om skadeskjuten varg inte anträffats ska tillgängligt material såsom, blod, hår eller spillning från den skadade vargen samlas för DNA-analys, enligt besiktningspersonalens instruktioner.

Avräkning av påskjuten varg

- 19 Påskjuten varg ska avräknas såvida inte kulans anslags- eller nedslagsplats från det avlossade skottet är så belägen att den utesluter att vargen skadats, eller om det på annat sätt vid fältkontroll kan fastställas att vargen inte skadats.
- 20 Fälls varg med stöd av andra beslut eller dödas på annat sätt under den tid då licensjakt efter varg är tillåten, ska dessa djur inte avräknas licenstilldelningen.

Övriga upplysningar för jaktens genomförande

Rätt att bedriva jakt

Den som har jakträtt i områden som omfattas av detta beslut får bedriva jakt efter varg i området. Detta förutsätter att hans/hennes jakträtt omfattar jakt efter varg.

Tillåtna jaktmedel

Jakt efter varg får endast bedrivas med kulvapen och ammunition som uppfyller kraven för klass 1. Detta följer av 14 och 16 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt.

Varg som faller utanför jaktområdet

Varg som faller på en mark där vargjakt inte får ske tillfaller staten enligt 33 § jaktförordningen (1987:905). Naturvårdsverket ska enligt 38 § jaktförordningen (1987:905) bestämma hur omhändertagna djur ska hanteras.

Redogörelse för ärendet

Samråd mellan Länsstyrelserna

I enlighet med propositionen "En hållbar rovdjurspolitik" (Prop. 2012/13:191) har länen inom det mellersta rovdjursförvaltningsområdet (MFO) samverkat i frågor gällande förvaltning av rovdjur. Beslut om licensjakt för respektive län har grundats på Naturvårdsverkets beslut om miniminivåer för varg (NV-00552-14), respektive läns förvaltningsplaner, samt gällande författningar.

Länsstyrelserna i det mellersta förvaltningsområdet har haft ett flertal möten för att diskutera förutsättningarna för och målsättningarna med licensjakt på varg. Samråden har dels gällt de övergripande riktlinjerna för rovdjursförvaltningen inom rovdjursförvaltningsområdet, dels utformning av beslut och det praktiska genomförandet. Av Naturvårdsverkets delegeringsbeslut NV-04025-17 framgår att "Det är viktigt att det regionala ansvaret för förvaltningen av stora rovdjur samordnas på en högre nivå än länsnivå, bl.a. eftersom rovdjurens hemområden och revir inte sällan är länsöverskridande och därför att en sådan förvaltning ger en bättre helhetssyn." Detta har varit en viktig utgångspunkt i samråden mellan länsstyrelserna.

Viltförvaltningsdelegationen i Västmanland har deltagit i processen och haft möjlighet att yttra sig i ärendet samt framföra synpunkter.

Motivering

Gällande bestämmelser m.m.

Enligt 24 a § andra stycket jaktförordningen får Naturvårdsverket överlämna till länsstyrelsen att besluta om skyddsjakt efter björn, varg, järv, lo och kungsörn med stöd av 23 b §. Naturvårdsverket får överlämna till länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde enligt 2 § förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn att besluta om licensjakt efter björn, varg, järv och lo med stöd av 23 d §, under förutsättning att antalet föryngringar för arten i rovdjursförvaltningsområdet överstiger de fastställda miniminivåerna enligt 5 § samma förordning.

Enligt beslut den 1 juni 2017 (NV-04025-17) har Naturvårdsverket delegerat rätten att fatta beslut om licensjakt efter varg till Länsstyrelserna i Dalarna, Gävleborg, Stockholm, Värmland, Västmanland, Västra Götaland, Uppsala och Örebro. Delegeringen gäller till och med den 15 april 2018.

Vid beslut om licensjakt efter varg gäller Naturvårdsverket föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter varg (NFS 2014:24).

I 23 c § jaktförordningen anges att förutsättningen för att licensjakt efter björn, varg, järv och lo ska kunna tillåtas, är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten

måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Av 23 d § jaktförordningen (1987:905) följer att om det finns förutsättningar enligt 23 c § och något annat inte följer av 24 a §, får Naturvårdsverket besluta om licensjakt efter varg. Ett beslut om jakt enligt första stycket får utformas och förenas med villkor som är ändamålsenliga med hänsyn till de olägenheter som förekomsten av täta rovdjurspopulationer orsakar.

Bestämmelserna i jaktförordningen ska tolkas mot bakgrund av motsvarande bestämmelser i Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet).

Enligt artikel 12.1 a) art- och habitatdirektivet ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4a, med förbud mot att avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen, oavsett hur detta görs. Vargen finns uppräknad i bilaga 4a såsom en djurart av gemenskapsintresse som kräver noggrant skydd.

Av artikel 16.1.e) art- och habitatdirektivet följer att förutsatt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos bestånden av de berörda arterna i deras naturliga utbredningsområde får en medlemsstat göra undantag från bestämmelserna i artikel 12 för att under strängt kontrollerade förhållanden selektivt och i begränsad omfattning tillåta insamling och förvaring av vissa exemplar av de arter som finns förtecknade i bilaga 4 i en begränsad mängd som fastställs av de behöriga nationella myndigheterna.

Riktlinjer för förvaltningen av stora rovdjur

Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE) har på EU-kommissionens uppdrag tagit fram riktlinjer för förvaltning av stora rovdjur på populationsnivå. Riktlinjerna antogs av EU-kommissionen sommaren 2008 och kan enligt kommissionens bedömning ligga till grund för inriktningen av rovdjursförvaltningen inom EU. I riktlinjerna anges bl.a. följande om möjligheterna till jakt: "från bevarandesynpunkt finns ingen principiell orsak till att populationerna av stora rovdjur ej kan tolerera vissa nivåer av jaktliga förvaltningsåtgärder eller att förvaltas under samma förutsättningar som jaktbart klövvilt eller jaktbara fågelarter. Detta förutsatt att jakten är väl hanterad, vilket i detta fall innebär effektiv inventering av populationsstorlek, fastställande av lämplig tilldelning och jaktperioder, samt noggrann åttlydnad av dessa regler. En väl organiserad jakt kan potentiellt sett vara uthållig. Artikel 16 ger i sammandrag en möjlighet att tillåta jakt, och kvarhållande av traditionella jaktmetoder".

Rättspraxis

EU-domstolen har uttalat att eftersom artikel 16.1 i livsmiljödirektivet innehåller undantagsbestämmelser som ska tolkas restriktivt och den myndighet som fattar

beslutet har bevisbördan för att nödvändiga förutsättningar föreligger för varje undantag, ska medlemsstaterna säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i artikeln (mål C-342/05).

EU-domstolen har även slagit fast att den s.k. proportionalitetsprincipen gäller inom artskyddsområdet. Denna innebär att det undantag som en medlemsstat har för avsikt att göra ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget (mål C-76/08).

Kammarrätten i Stockholm har uttalat att artikel 16.1 e i livsmiljödirektivet omfattar och är tillämplig på jakt för att döda djur, t.ex. varg (mål nr. 3273-13). Av kammarrättspraxis framgår även att syftena att begränsa negativa socioekonomiska konsekvenser och förbättra möjligheterna för tamdjurshållning är sådana syften som kan föranleda undantag enligt artikeln (beslut från Kammarrätten i Göteborg i mål nr. 801-16 m.fl.). I det senare beslutet ansåg kammarrätten att det inte med tillräcklig styrka hade visats att licensjakten var ändamålsenlig i förhållande till de syften som hade angetts. Kammarrätten fann även, med hänsyn till den restriktiva bedömning som skulle göras vid beslut om undantag, att licensjakten inte heller var proportionerlig. Kammarrättens beslut har överklagats och Högsta förvaltningsdomstolen har i juli 2016 meddelat prövningstillstånd i syfte att pröva förutsättningarna för licensjakt efter varg.

Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) har prövat Länsstyrelsen i Värmlands beslut om licensjakt efter varg 2016 (målnummer 2406-2408-16 och 2628-2630-16). Där drar HFD slutsatsen att Länsstyrelsens beslut uppfyllde samtliga förutsättningar enligt 23 c § jaktförordningen, dvs. det fanns inte någon annan lämplig lösning, jakten skulle inte ha försvårat upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, jakten var lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning och skulle ha skett selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden. Högsta förvaltningsdomstolen godtar även Länsstyrelsens syften med jakten; förbättra möjligheterna för älgförvaltning och fårnäring samt minska risken för angrepp på hundar vid löshundsjakt, minska konflikten mellan människa och varg och minska människors oro, samt öka acceptansen för vargen och viltförvaltningen vilket i sin tur torde minska den illegala jakten

Kammarrätten i Sundsvall har i samband med prövning av inhibitionsfrågan, gällande Länsstyrelsen i Dalarnas beslut, uttalat att det av handlingarna framgår att vargen har uppnått gynnsam bevarandestatus och att vad som åberopats i målet inte ger vid handen att det finns anledning att anta att beslutet om licensjakt strider mot svensk lagstiftning eller mot EU:s direktiv (mål nr. 2949-15).

Länsstyrelsens bedömning

Bakgrund

Syftet med jakten

Den övergripande målsättningen för vargförvaltningen är att vargstammen ska ha gynnsam bevarandestatus. Samtidigt ska det inte bli påtagligt svårare att hålla tamdjur och hänsyn ska tas till de människor som lever och verkar i rovdjurstäta områden. I praktiken innebär det att alla förvaltningsåtgärder som vidtas, inklusive licensjakt, syftar till denna samexistens mellan människa och varg. Syftet med att besluta om licensjakt i Västmanlands län är att begränsa de socioekonomiska konsekvenserna, underlätta tamdjurshållning och begränsa skadorna. Därigenom ska man skapa förutsättningar för en hållbar vargförvaltning samt förbättra möjligheten för samexistens och på detta sätt bevara vargstammens gynnsamma bevarandestatus (prop. 2012/13:191).

Syftet står i enlighet med Riksdagens beslut den 10 december 2013 att anta propositionen "En hållbar rovdjurspolitik" (prop. 2012/13:191). Enligt propositionen är det mycket viktigt att de människor som påverkas av stora rovdjur ges möjlighet att finna en delaktighet i förvaltningen. Vidare framgår det av den nationella förvaltningsplanen för varg att ett stärkt och upprätthållet förtroende för förvaltningen är nödvändigt för en hållbar rovdjursförvaltning.

Ett av de största problemen inom vargförvaltningen i Sverige är det minskande förtroendet för förvaltningen, ökande socioekonomiska konsekvenser med en tätare och större vargstam, samt försvårade förutsättningar för tamdjurshållning. Studier visar att detta har lett till en minskad acceptans för vargen som art och problem med illegal jakt. Acceptans är enligt Länsstyrelsens bedömning en förutsättning för att bibehålla vargens gynnsamma bevarandestatus.

Risken för olägenheter och socioekonomiska konsekvenser ökar i områden där förekomsten av varg är tät. Förutom direkta kostnader till följd av vargangrepp på tamdjur, har Sveriges Lantbruksuniversitet konstaterat att det finns indirekta kostnader såväl för enskilda lantbrukare som för samhället i rovdjurstäta områden, trots ett betydande arbete med förebyggande åtgärder.

I det utvalda jaktområdet, har det sedan länge funnits stationär vargförekomst. Området bedöms ha en hög koncentration av vargrevir och det aktuella reviret angränsar idag till tre andra revir. Att minska koncentrationen i området syftar till att minska de socioekonomiska konsekvenserna för boende i området, underlätta för tamdjurshållningen, samt om möjligt öka förtroendet för den svenska rovdjursförvaltningen.

Socioekonomiska konsekvenser

Socioekonomiska aspekter i rovdjursförvaltningen utgår från rovdjurens sociala och ekonomiska påverkan på förutsättningar för människors verksamhet och vardag. Det kan innebära kostnader och nyttor med avseende på rovdjursförekomst, exempelvis rovdjursturism och rovdjursjakt, skador med

konsekvenser för olika näringar, människors rädsla för rovdjur och rovdjurens påverkan på natur- och kulturvärden.

Inom Kølstareviret har det funnits varg under många års tid. Vargförekomsten har tidvis skapat stora problem för boende i området. Länsstyrelsen har under de senaste åren mottagit, kvalitetssäkrat och dokumenterat rapporter på vargar som vistas på gårdar samt inne i trädgårdar. Länsstyrelsen gör utifrån kvalitetssäkrad dokumentation bedömningen att vargarnas närvaro påverkar befolkningen i dessa områden på ett negativt sätt och att vargarna genererar långvarig oro, vilket är en påtaglig olägenhet för de berörda.

Skador på tamdjur

Samtidigt som länen ska främja spridningen av vargstammen finns risken att tamdjurshållningen i vissa områden påtagligt försvåras. Studier visar att risken för vargangrepp är beroende av tätheten av tamdjursbesättningar. Vargpopulationen i sig kan inverka negativt på möjligheter för tamdjurshållning och då särskilt på fårnäringen. Risken för olägenheter och socioekonomiska konsekvenser för tamdjursägare i form av direkta och indirekta kostnader ökar i områden där förekomsten av varg är tät.

Av studier från SLU framgår det att sådan negativ påverkan kan avse kostnader av direkta vargangrepp och även indirekta kostnader bestående av försämrad djurhälsa, försämrad reproduktionsförmåga, samt merarbete för djurägaren.

Inom området för Kølstareviret har tamdjurshållningen påverkats både direkt och indirekt av varg. Periodvis har vargar inom reviret orsakat besvär för djurhållare som medfört både direkta och indirekta kostnader. 2015 angreps en hund i reviret och under sommaren 2017 har två hundar angripits av varg i området. Även katter och höns har tagits.

Förtroende för förvaltningen

Förtroendet för vargförvaltningen i Sverige är beroende av att systemet är tydligt, förutsägbart, transparent och såväl regionalt som nationellt förankrat. Resultatet av att förvaltande myndigheter inte kan efterleva sina förvaltningsplaner är att förtroendet för förvaltningen skadas. En adaptiv och hållbar förvaltning av vargstammen är beroende av människans tolerans för vargen. Detta innebär att de människor som påverkas av stora rovdjur ska ges möjlighet att finna en delaktighet i förvaltningen, samt att konflikter mellan människa och varg minimeras. Länsstyrelsen ska även arbeta för att begränsa de socioekonomiska konsekvenserna och förbättra möjligheterna för tamdjurshållning (prop. 2012/13:191).

Licensjakt efter varg kan medverka till att acceptansen för rovdjur i den svenska faunan upprätthålls genom att bidra till att minska konflikten mellan rovdjur och människa i de regioner där rovdjurens förekomst är som tätast.

Det finns problem med illegal jakt efter varg i Sverige och detta faktum är ett hot mot vargstammens gynnsamma bevarandestatus och en bidragande orsak till att vargstammens spridning inte ökar. Forskning har visat att uppskattningsvis 10-30 % av vargarna i Sverige dödas illegalt och att detta kraftigt bromsar tillväxten av vargstammen. Forskningsstudier visar att upplevelse av brist på inflytande i vargförvaltningen främjar illegal jakt.

Uppnå syftet med jakten

Licensjakt i Sverige bedöms av Naturvårdsverket som en effektiv, kontrollerbar och hållbar del av en aktiv vargförvaltning, om den sker i begränsad omfattning. Licensjakt kan tillsammans med andra åtgärder, såsom bidrag och ersättningar för skador samt samråd och information, bidra till att minska konflikter mellan människa och varg. När inventeringar visar att stammen ligger över det nationella referensvärdet, kan licensjakt utgöra en av flera åtgärder i förvaltningen för att minska risken för socioekonomiska konsekvenser. Helheten är alltigenom beroende av att rovdjursförvaltningen är tydlig, förutsägbar, legitim, transparent och såväl regionalt som nationellt anpassad. Förtroendet för förvaltningen är enligt Länsstyrelsens bedömning en nyckelfaktor för vargstammens gynnsamma bevarandestatus i Sverige. I vargstammens kärnområde sker ofta en snabb återbesättning av områden där ett vargrevir har försvunnit. Således kan effekten av den minskande tätheten vara kortare än ett år. Dock sker sannolikt ingen föryngring i området förrän tidigast två år efter licensjakten, och konfliktytan mellan vargar och mänsklig aktivitet minskar därmed avsevärt under denna tid.

Licensjakt inriktad på familjegrupp

Vargar lever i familjegrupper i revir som de hävdar mot andra vargar. För att minska tätheten av varg behöver man därmed minska tätheten av vargrevir. Länsstyrelsen bedömer att det därför är mest ändamålsenligt att jakten inriktas till att upplösa utvalda revir. Till skillnad från att jaga enskilda individer i ett större antal revir kan en jakt som inriktas mot en hel familjegrupp i ett revir medföra att föryngringar under nästa vår uteblir. Vidare kan den valda jakttiden också bidra till att de områden som omfattas av jakt inte återbesätts den säsongen. Jakten bör i möjligaste mån bedrivas så att ungdjur fälls före föräldradjur. En anledning är att årsungar utan föräldradjur kan riskera att utveckla ett oönskat beteende. Vargstammen i Sverige har en kontinuerligt hög tillväxttakt och har efter föregående licensjakt en fortsatt betryggande marginal mot referensvärdet för gynnsam bevarandestatus. Dessa förutsättningar kan enligt den nationella förvaltningsplanen ge ett utrymme för licensjakt som förvaltningsåtgärd i rovdjursförvaltningsområden som uppnått sina miniminivåer. Det innebär att ett län som bedömer att det är motiverat att minska koncentrationen av varg i ett område för att ta socioekonomisk hänsyn, kan använda licensjakt som förvaltningsmetod om förutsättningarna för jakten i övrigt är uppfyllda.

Minskade negativa socioekonomiska konsekvenser

Samtidigt som myndigheternas arbete pågår med att förebygga och hantera problem och konflikter relaterade till vargförekomst, bör man även arbeta för att

tätheten av vargrevir inte ökar snabbare än vad som främjar samexistensen. I takt med att vargstammens utbredning ökar i områden med täta förekomster av tamdjursbesättningar, blir också den socioekonomiska påverkan på människors livsföring större.

Ökat förtroende för förvaltningen

En adaptiv och hållbar förvaltning av vargstammen är direkt beroende av människans tolerans för vargen. Detta innebär att de människor som påverkas av stora rovdjur ska ges möjlighet att finna en delaktighet i förvaltningen samt att konflikter mellan människa och varg minimeras. Länsstyrelsen ska även arbeta för att begränsa de socioekonomiska konsekvenserna och förbättra möjligheterna för tamdjurshållning (prop. 2012/13:191). Forskning visar att en tydlig, förutsägbar och legitim förvaltning stärker förutsättningarna för att långsiktigt bibehålla en gynnsam bevarandestatus för varg i Sverige.

Denna typ av förvaltning är även en förutsättning för legitimiteten i den regionala förvaltningen. Samt att de målsättningar som satts upp efterlevs i den mån som svensk lagstiftning tillåter, när vargstammen uppnått gynnsam bevarandestatus. En begränsad och kontrollerad jakt påverkar allmänhetens inställning till vargförvaltningen och ökar förutsättningarna för att minska konflikterna. Forskning visar att det finns ett samband mellan ökat förtroende för förvaltningen och en minskad illegal jakt på varg.

Länsstyrelsen arbetar på flera sätt, exempelvis genom tillsyn och informationsinsatser och delaktighet i förvaltningen, för att förebygga illegal jakt och för att minska acceptansen för illegal jakt. Enligt Länsstyrelsens bedömning spelar licensjakt kopplad till regionala förvaltningsplaner och en legitim förvaltning en viktig roll i detta förebyggande arbete. Att inte använda sig av möjligheten till licensjakt när vargstammen har gynnsam bevarandestatus, samtidigt som länet ligger över sitt förvaltningsmål, innebär en större risk för negativ påverkan på gynnsam bevarandestatus än vad en noga kontrollerad licensjakt gör. Den beslutade jakten medför minskade konflikter och en ökad acceptans för varg, vilket är nödvändigt för att långsiktigt upprätthålla gynnsam bevarandestatus för varg.

Licensjaktens omfattning nationellt

Länsstyrelserna i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet har gjort en sammanvägd bedömning av förutsättningarna för ett selektivt jaktuttag. Prognosen baseras på underlag från Viltskadecenter (Beskattningsmodell för varg 2018), fastställt inventeringsresultat från den senaste inventeringssäsongen (2016-2017), beslut om fastställande av regionala miniminivåer (NV-00552-14) och regionala förvaltningsmål, samt målsättningar i den svenska rovdjurspolitiken.

Viltskadecenter har enligt uppdrag från Naturvårdsverket beräknat hur stor beskattningen på den svenska vargstammen kan vara för att uppnå en minskning, en nolltillväxt eller en ökning efter genomförd licensjakt 2018. Beräkningarna visar sambandet mellan storleken på jaktuttaget och storleken på den kvarvarande

populationen jämfört med populationens nivå vintern 2017 efter känd jakt och dödlighet.

Modellen ger Länsstyrelserna förväntad storlek, med konfidensintervall, på den svenska vargstammen 2018 vid olika beskattningsnivåer. Inget tyder på att vargstammen utvecklas avsevärt annorlunda i nuläget än under den senaste femårsperioden.

Utifrån de regionala förvaltningsplanerna, inventeringsresultat och vargstammens utveckling så har Länsstyrelserna i det mellersta förvaltningsområdet enats om att det totala uttaget för licensjakt 2018 ska vara 22 vargar. Licensjaktsuttaget lämnar då enligt Länsstyrelserna ett tillräckligt utrymme för skyddsjakt. 22 individer motsvarar jakt i tre revir med familjegrupp samt två revir med revirmarkerande par. Länsstyrelsen gör utifrån detta bedömningen att vargstammen med detta jaktuttag fortsatt kommer ligga över referensvärdet för gynnsam bevarandestatus.

Begränsad omfattning och begränsad mängd

Länsstyrelsen bedömer att ett totalt uttag som sker selektivt och som uppgår till mindre än den årliga tillväxten i vargstammen uppfyller kriterierna i artikel 16.1.e i art- och habitatdirektivet om att uttaget ska vara i "begränsad omfattning" och "begränsad mängd". Enligt den nationella förvaltningsplanen för varg är utrymmet för uttag genom licensjakt beroende av artens status och populationsnivå. Det är således ingen absolut siffra utan utrymmet kan delvis variera beroende på vilken art som berörs.

Länsstyrelsen har även tagit hänsyn till Naturvårdsverkets vägledning (dnr NV-06215-15), angående EU-kommissionens synpunkter på licensjakts omfattning, och därmed valt att lämna en större marginal till maximalt uttag för att hålla vargstammen stabil. Vad gäller vargstammens status och populationsnivå är Länsstyrelsens bedömning att "begränsad omfattning" bör sättas i relation till att den svenska vargstammen har gynnsam bevarandestatus, befinner sig i ett skede av stadig tillväxt och att det rör sig om en art med stor tillväxtpotential. Motsvarande bedömning av "begränsad mängd" bör sättas i relation till att en ökad populationsstorlek gör att mängden individer i uttaget kan öka även om uttaget i andel av populationen är detsamma.

Licensjakts omfattning per län

Den svenska vargstammen bör förvaltas i sin helhet, samt utifrån hur de olika länen påverkas och var de största koncentrationerna finns. Då jaktuttaget 2018 begränsats till 22 vargar och jakten sker i utpekade revir, måste länsstyrelserna samverka om hur jaktuttaget ska fördelas snarare än att enbart följa sina regionala förvaltningsplaner. Jaktuttaget riktas mot revir i de områden av Värmlands, Dalarnas, Gävleborgs, Västmanlands och Örebro län där tätheten av vargrevir är hög.

Begränsad omfattning

Uttaget i licensjakten uppgår till mindre än den årliga tillväxten hos den svenska vargstammen och uppfyller därmed enligt Länsstyrelsens bedömning kriterierna i artikel 16.1.e i art- och habitatdirektivet om att uttaget ska vara i "begränsad omfattning" och "begränsad mängd, såväl på populationsnivå som på länsnivå.

Licensjaktens omfattning

Varje län måste ta hänsyn till de regionala förutsättningarna och till den lokala stammens hållbara utveckling. Det möjliga jaktuttaget per län bör ställas i relation till länets beslutade miniminivå men också till den inriktning som finns uppsatt i Naturvårdsverkets beslut om miniminivåer. Länen har efter samråd enats om att möjligt jaktuttag med hjälp av licensjakt skall fördelas per län enligt följande:

Tabell 1: Fördelat jaktuttag mellan län i Mellersta rovdjursförvaltningsområdet.

Län	Antal individer
Västmanland	6
Örebro	2
Dalarna	6
Gävleborg	2
Värmland	6

Fördelningen följer så långt det är möjligt de regionala förvaltningsplanerna för varg. Licensjakten omfattar totalt 22 individer och länsstyrelserna anser detta vara av begränsad mängd och ett rimligt uttag i förhållande till populationens storlek och tillväxt.

Val av revir

Kölsta

Länsstyrelsen har gjort en samlad bedömning av vilket revir som kan vara lämpligt för licensjakt efter varg i Västmanland. De bedömningsgrunder som använts för att välja Kölstareviret är täthet/koncentration av vargrevir i länet, historik gällande skador och oönskade beteenden, samt förekomst av tamdjursbesättningar och bebyggelse inom vargrevir.

Det är enligt Länsstyrelsen mycket angeläget att åstadkomma en förvaltning som ökar acceptansen och motverkar de problem och skador som förorsakas av en växande och tät vargpopulation. Kölstareviret angränsade vid senaste inventeringen 2016/2017 till tre andra revir. I området som omfattas av Kölstareviret finns en historik av skador och oro orsakade av varg som inte minst av socioekonomiska skäl är angelägna att lösa. I mars 2015 tog vargarna en älg i närheten av Odensvi skola vilket orsakade stor oro i området. I juni 2015 vargdödades en hund i Mesta. Under 2017 har två hundar angripits i området. Även flertal katter och höns har tagits av varg i området. I södra delen av reviret finns jordbruksmark och bebyggelse. Såväl vinter som sommar har vargar under

perioder rört sig nära bebyggelse och på gårdar och orsakat oro för boende. Under 2017 har två beslut om skyddsjakt fattats i området. I augusti 2017 fattade även Polisen ett beslut om avlivning i samband med att en varg, under dagtid, vistades på malmaskolan i Kolsva.

I Kølstareviret finns enligt Viltskadecenters statusrapport från inventeringssäsongen 2016/2017 inga genetiskt värdefulla vargar.

I en samlad bedömning anser Länsstyrelsen ej lämpliga alternativ för att uppnå samma syfte som licensjakt för att uppnå den senaste propositionens mål om att minska vargstammen där den är som tätast, öka förtroendet för förvaltningen samt minska de negativa socioekonomiska effekterna av varg i området.

Lämpligt jaktuttag i Västmanlands län

De regionala förvaltningsplanerna utgår ifrån rovdjursförvaltningens juridiska och politiska ramar, och behandlas och godkänns av länsstyrelsernas viltförvaltningsdelegationer. Beslut om licensjakt som fattas med stöd av regionala förvaltningsplaner har goda förutsättningar att uppfattas som legitima och väl förankrade hos berörda intressegrupper. Detta påverkar i sin tur toleransen för varg och förtroendet för förvaltande myndigheter och förbättrar därmed förutsättningarna för att bibehålla gynnsam bevarandestatus.

Vid bedömning av möjligt jaktuttag i Västmanlands län har hänsyn tagits till hur stor andel av vargstammen som finns i Västmanland, men också till att en fortsatt spridning av vargstammen ska kunna ske och att jaktuttaget inte ska försvåra upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus.

I bedömningen ingår att risken för underbeskattning av vargstammen i förhållande till det regionala förvaltningsmålet är större än risken för överbeskattning, vilket ytterligare styrker att detta jaktuttag inte riskerar att påverka gynnsam bevarandestatus negativt. Jaktresultatet kommer att följas upp noggrant och bidra till kunskapsunderlaget för kommande förvaltningsbeslut, enligt principerna för adaptiv viltförvaltning. I och med genomförandet och utvärdering av kommande års licensjakter kommer kunskaper att öka och de osäkerheter som finns att minska. Detta är vedertagen metodik inom all viltförvaltning.

Länet har en beslutad miniminivå på en vargföryngring (Fastställande av miniminivåer för varg och björn gällande rovdjursförvaltningsområden och län, Dnr NV-00552-14) samt en av Viltförvaltningsdelegationens beslutade förvaltningsnivå på 1,3–1,5 vargföryngringar. Det senaste fastställda inventeringsresultatet från 2016/2017 visar att länet berörs av 3,8 familjegrupper. (Inventering av varg i Skandinavien 2016–2017, Viltskadecenter).

Uttaget av ett vargrevir i länet är grundat på att vargstammen i länet förvaltningsnivå på 1,3–1,5. Tilldelningen på sex vargindivider är baserad på en genomsnittlig gruppstorlek på sex vargindivider per revir. I beaktande har även tagits att vargar avlivs med licensjakt, skyddsjakt och annat lagstöd. Med detta

har en försiktighetsprincip använts, i linje med Naturvårdsverkets sammanställning av vägledning gällande licensjakt efter varg (NV-05392-17).

Jakten är inriktad till ett begränsat område och begränsad till ett fåtal individer (ett revir). Den är enligt Länsstyrelsen proportionerlig och kan inte bedömas få någon negativ inverkan på populationen som hindrar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus. Jakten är en lämplig åtgärd för att minska konflikterna mellan människa och varg och därmed genom ökad acceptans långsiktigt möjliggöra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för populationen.

Gynnsam bevarandestatus

Naturvårdsverket har fastställt att varg har gynnsam bevarandestatus i Sverige.

Hela den skandinaviska vargstammen härstammar från endast sju invandrande vargar från den finskryska populationen (paret i Nyskoga, hannen i Gillhov, hannen i Kynna, hannen i Galven, hannen i Tunturi, och tiken i Tiveden. Med denna mycket smala avelsbas finns det uppenbara risker för att vargstammen kan drabbas av negativa effekter på grund av inavel.

Avkommor från invandrade vargar har dock förbättrat inavelsgraden något. Den genomsnittliga inavelsgraden bland avkommorna i familjegrupperna har sedan 2006 sjunkit från 0.31 till 0.23 (Svensson et al. 2017). Som jämförelse är inavelskoefficienten 0,25 bland avkommor till syskonpar, och 0,13 för avkommor till kusiner.

I Sverige finns i nuläget endast en känd invandrad varg: tiken i Tivedenreviret i Örebro län. Under inventeringssäsongen 2016-2017 dokumenterades tiken tillsammans med en ny skandinavisk hane från Norge. Paret har under våren 2017 producerat en valpkull, vilket konstaterades genom DNA-analys av spillning i slutet av september 2017. Dessa valpar kan få stor betydelse för vargstammens genetiska status, förutsatt att de överlever och kan reproducera sig. De två finskryska hannar som tidigare fanns i Gävleborgs- och Dalarnas län har ej återfunnits sedan inventeringssäsongen 2016-2017.

Resultaten från den senaste inventeringssäsongen (2016-2017) visar att det då fanns 355 vargar i Sverige. Antalet vargar i Sverige överstiger därmed nivån för gynnsam bevarandestatus, och det har under sommaren 2017 fötts valpar av den genetiskt viktiga vargtiken i Tiveden. Länsstyrelsen bedömer därför att den svenska vargstammen fortfarande har gynnsam bevarandestatus

Strängt kontrollerade former

Jakten är strängt kontrollerad med avseende på de villkor som beslutet är förenade med samt det underlag som beslutet grundas på, eftersom kvaliteten på inventeringsresultaten för varg är mycket hög. Jämfört med förvaltning av andra viltarter är kunskapsnivån inom vargförvaltningen i Sverige mycket omfattande och detaljerad. En större detaljnivå än dagens skulle vara mycket svår att uppnå och dessutom orimligt kostsam. Det finns alltid osäkerheter i all viltförvaltning,

men beträffande vargstammen, som har gynnsam bevarandestatus och en stadig tillväxt, är osäkerheterna ovanligt små och risken för negativa konsekvenser.

Mot bakgrund av de i beslutet formulerade villkoren anser Länsstyrelsen att licensjakten uppfyller kraven på strängt kontrollerade förhållanden.

Uppföljning av licensjakten genomförande och resultat

För att nå de uppsatta förvaltningsmålen och undvika negativ påverkan på gynnsam bevarandestatus krävs kännedom om ett flertal viktiga faktorer såsom populationsstorlek, övrig dödlighet, och reproduktion. Licensjakten bör utvärderas årligen både nationellt och regionalt, för att utifrån nyvunnen kunskap genomföra justeringar till nästa års licensjakt vid behov. Detta är en grundprincip i adaptiv viltförvaltning. Uppföljning av utvecklingen i vargstammen ska ske genom årliga inventeringar av varg enligt Naturvårdsverkets föreskrifter. I de områden där licensjakt har bedrivits kommer en särskild uppföljning att göras för att få kunskap om hur snabbt nya vargar etablerar revir i dessa områden. Uppföljning av dödlighet, migration och tillväxt görs årligen av det Skandinaviska Vargforskningsprojektet, Skandulv. Erfarenheter från jakten kommer även att analyseras och utbytas inom hela det mellersta rovdjursförvaltningsområdet.

För att säkerställa att jakten bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden beslutar Länsstyrelsen att angivna villkor ska gälla för genomförandet av jakt enligt detta beslut. Villkoren i beslutet är ställda utifrån Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för Länsstyrelsens beslut om licensjakt efter varg (NFS 2014:24) samt Naturvårdsverkets beslut (NV-04025-17) om delegering av beslut om licensjakt efter varg till länsstyrelserna i mellersta rovdjursförvaltningsområdet.

Selektiv jakt

Länsstyrelsen bedömer att licensjakt i enlighet med detta beslut är selektiv både ur ett nationellt såväl som ur ett regionalt perspektiv. Licensjakten begränsas till de områden där vargstammens påverkan på socioekonomiska förhållanden och tamdjurshållning är som störst och till specifika jaktområden baserat på kunskap om de revir som finns där.

Inom varje län görs en regional bedömning utifrån den regionala förvaltningsplanen av hur jakten ska riktas för att bäst uppnå syftet med jakten.

Länsstyrelserna avser att påbörja sina inventeringar så snart det är möjligt och inrikta dessa mot det revir som omfattas av detta beslut. Vidare ska Länsstyrelsen omedelbart avlysa jakten om det framkommer att en genetiskt viktig varg har etablerat sig i området som omfattas av licensjakten.

Genetisk status

I Sverige finns nu kända invandrade vargar i ett revir. De är de mest genetiskt värdefulla vargarna och genom tillgängligt inventeringsunderlag finns kunskap

om var dessa individer befinner sig. Det är därmed mycket låg sannolikhet för att dessa vargar nu skulle befinna sig i de revir som är aktuella för jakt. Det är även högst osannolikt att ytterligare vargar har kommit till aktuella områden, sen senaste inventeringssäsongen, från Ryssland genom både Finland och Sverige.

Inom det utvalda jaktområdet finns ingen genetiskt viktig varg, enligt definitionen F1 (en invandrad varg eller första generationens avkomma). Det utvalda jaktområdet kommer dock att vara prioriterat för inventeringsinsatser inför jaktstart för att minimera risken för att en genetiskt viktig varg finns i området under tiden då jakten bedrivs.

Mot bakgrund av ovanstående gör Länsstyrelsen bedömningen att licensjakten uppfyller kraven på selektivitet.

Annan lämplig lösning

Utöver licensjakt arbetar Länsstyrelsen även i största möjliga utsträckning med andra åtgärder så som ersättningar vid skador, bidrag för förebyggande insatser, skyddsjakt, samråd och information som bidrar till att minska konflikter mellan människa och varg. Licensjakt utgör dock ett komplement för att ytterligare minska risken för socioekonomiska konsekvenser. Detta gäller särskilt i områden med tät förekomst av varg och andra rovdjur. Licensjakt är en strategi för att uppnå målet att minska sådana tätheter. Andra åtgärder för att minska förekomsten av varg i ett område skulle kunna vara flytt eller sterilisering av varg.

Skadorna i länet orsakade av varg varierar från år till år. Med en ökad vargstam ökar också risken för skador och negativa socioekonomiska konsekvenser. Utan licensjakt kommer vargstammen att växa i storlek, vilket på sikt leder till ett ökat behov av skyddsjakt eftersom risken för skador kommer att öka. Detta i sin tur kan leda till höga kostnader för samhället, minskad acceptans, ökad oro och psykisk stress.

Skyddsjakt

Ett alternativ till licensjakt efter varg, för att förhindra skador, är skyddsjakt. Länsstyrelsen gör dock bedömningen att skyddsjakt inte är ett lämpligt alternativ till licensjakt. Skyddsjakt innebär att problematiska individer avlägsnas snabbt och effektivt. Ofta involveras ett fåtal personer och det tillämpas metoder som vid licensjakt inte är tillåtna. De fällda djuren omhändertas vanligtvis av myndigheterna. Att genomföra ett stort antal skyddsjakter skulle vara mycket resurskrävande och kostsamt och är därmed inte en lämplig lösning.

Andra lämpliga lösningar som provas i samband med skador är exempelvis skrämsel av olika slag, och stängsling. Skrämsel är en åtgärd som ofta har en kort eller begränsad effekt på vargar som orsakar skador. Stängsling är ofta effektivare, men trots att stängsling använts som förebyggande åtgärd under många år, är sådana insatser inte möjliga att genomföra på en skala som omfattar ett helt län eller en hel vargpopulation och på lång sikt.

Flytt av varg

Vargar kan förflytta sig över mycket långa sträckor under kort tid. Erfarenheter visar att det finns en stor sannolikhet för att flyttade vargar återkommer till området där de infångades. En flytt medför dessutom en hög grad av stress för det fångade och flyttade djuret, som måste sövas. Enbart sövningen är en både riskabel och ingripande åtgärd för vargen. Flytt av varg är också en personalintensiv åtgärd som är förenad med mycket höga kostnader. Naturvårdsverket uppskattar att kostnaden för flytt av en varg vid ett tillfälle uppgår till cirka 500 000 kr. En flytt av det antal vargar som omfattas av detta beslut skulle därför innebära orimliga kostnader.

Sterilisering av varg

Även sterilisering av varghonor kräver att aktuell varg sövs och efter ingreppet krävs en viss läkprocess som är svår att övervaka. Det är således en mycket personalintensiv åtgärd som även den är förenad med höga kostnader. Sterilisering är enligt Länsstyrelsens mening inte lämplig att utföra på ett vilt djur då den utsätter djuret för onödigt lidande.

Slutsatser

Ovan nämnda förvaltningsstrategier är enligt Länsstyrelsens mening endast orealistiska alternativ för att uppnå samma syfte som licensjakt. Alternativen är olämpliga i förhållande till såväl kostnader, tidsaspekt och personalresurser som risken för onödigt lidande. Det kan ifrågasättas om de ens är praktiskt möjliga att genomföra för det antal vargar som nu är i fråga för uttag genom licensjakt. Länsstyrelsen bedömer mot bakgrund av ovanstående att det inte finns någon annan lämplig lösning för att minska vargstammens påverkan på socioekonomiska förhållanden samt på tamdjurshållningen i det utvalda reviret än att bedriva licensjakt efter varg.

Sammanfattning

För att minska socioekonomisk påverkan samt underlätta tamdjurshållning finns ingen annan lämplig lösning än licensjakt som syftar till att reducera det totala antalet revir. Den svenska vargstammen har uppnått gynnsam bevarandestatus. En selektiv och strängt kontrollerad jakt av denna omfattning äventyrar inte upprätthållandet av denna. Aktuell beskattning är av begränsad omfattning och lämplig utifrån såväl målsättningen med jakten som stammens storlek. Den licensjakt som beslutas av Länsstyrelsen innebär inte att antalet föryngringar i Sverige understiger det beslutade nationella referensvärdet gällande gynnsam bevarandestatus för varg. Länsstyrelsen har samordnat beslutet med Länsstyrelserna i mellersta rovdjursförvaltningsområdet. Beslutet är också i enlighet med LCIE:s riktlinjer om förvaltning av stora rovdjur på populationsnivå.

Länsstyrelsen beslutar därför om licensjakt efter varg i enlighet med de villkor som framgår av detta beslut.

Upplysningar

Söka efter spår

Då vargars revir ur ett jaktligt perspektiv är mycket stora anser Länsstyrelsen att det är nödvändigt att medge undantag från jaktlagens förbud mot att använda motorfordon i samband med jakt för att möjliggöra att på befintligt vägnät söka efter vargspår.

Genetiskt viktig varg

Licensjakt efter varg får inte bedrivas i revir med säkerställd etablering av genetiskt viktig varg. Om en genetiskt viktig varg uppehåller sig i jaktområdet kommer Länsstyrelsen omedelbart att avlysa jakten. Genetiskt viktig varg definieras i detta beslut som en invandrad varg eller första generationens avkomma till sådan varg (så kallad F1:a).

Försäljning av vargskinn

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning eller förevisning av varg, vargskinn eller andra delar av varg, är förbjudna enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem. För vargar skjutna i enlighet med detta beslut, kan Jordbruksverket efter ansökan meddela undantag från detta förbud. Ytterligare information finns på Jordbruksverkets hemsida

Hantering av fälld varg

Forskningen och förvaltningen har ett behov av kunskap från obduktioner av fällda vargar och av vargdelar i vetenskapliga referenssamlingar. Länsstyrelsen har därför villkorat att den flådda djurkroppen ska tillfalla staten.

Straffbestämmelser

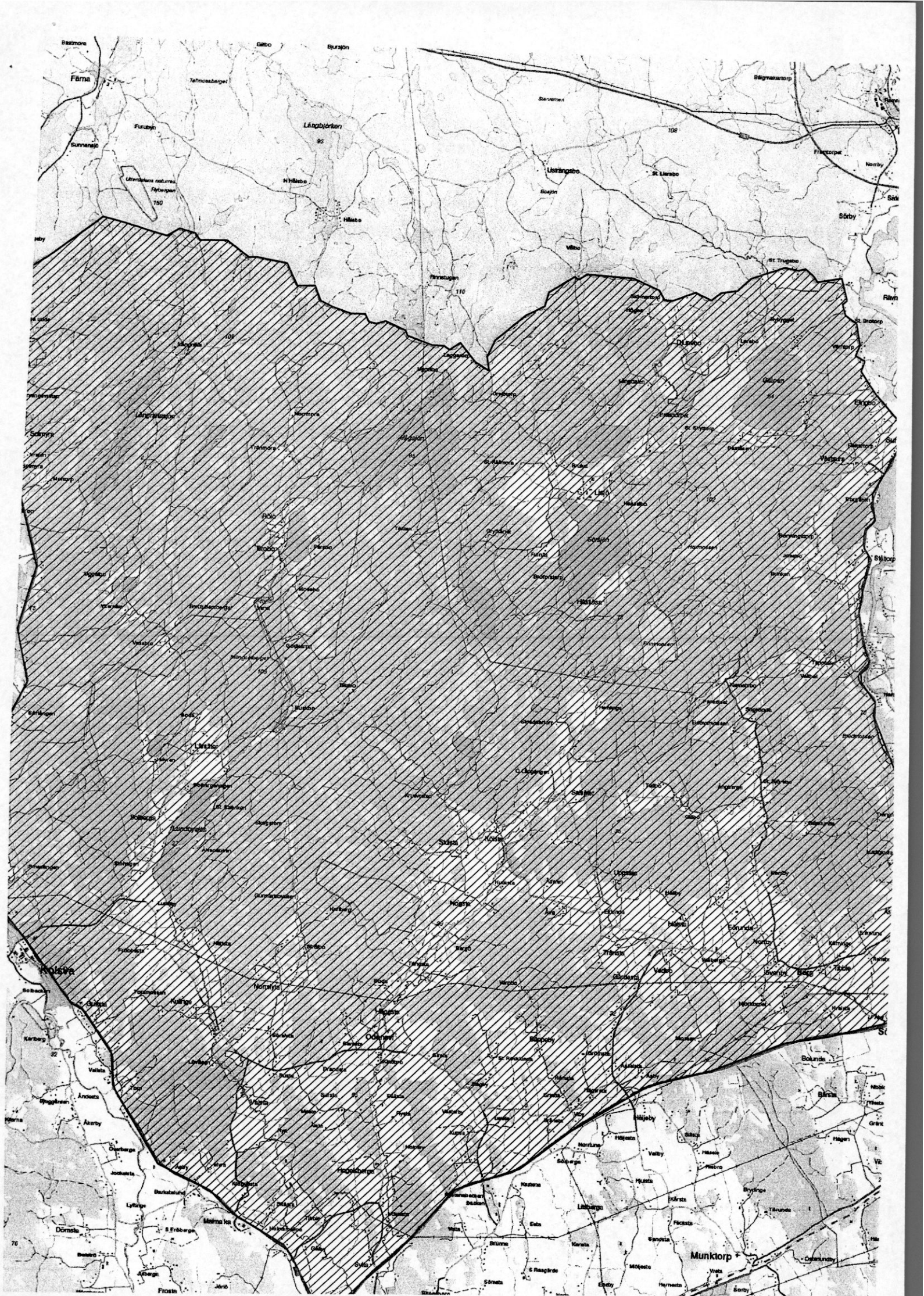
Jakt som bedrivs mot givna villkor sker utan stöd i beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelser för jaktbrott och grovt jaktbrott finns i 43 och 44 §§ jaktlagen.

Kungörelsedelgivning

Länsstyrelsen beslutar att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelsedelgivning. Beslutet fattas med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932). Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Länsstyrelsen Västmanland, Västra ringvägen 1, Västerås samt på Länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/vastmanland.

Du kan överklaga beslutet

Detta beslut kan överklagas till Förvaltningsrätten i Luleå, se bilaga 2.

De som deltagit i beslutet

I detta ärende, där landshövding [REDACTED] beslutat har handläggare [REDACTED] varit föredragande.

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Bilagor:

Bilaga 1: Karta över jaktområde
Bilaga 2: Hur man överklagar

Hur man överklagar hos Förvaltningsrätten

VAR SKALL BESLUTET ÖVERKLAGAS	Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas hos Förvaltningsrätten i Luleå.
HUR MAN UTFORMAR SITT ÖVERKLAGANDE M M	I skrivelse skall Ni • tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (dnr). • redogöra för varför Ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt • redogöra för hur Ni anser att beslutet skall ändras Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er. Behöver Ni veta mer om hur Ni skall gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.
ÖVRIGA HANDLINGAR	Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.
VAR LÄMNAS ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall inlämnas/skickas till Länsstyrelsen och inte till Förvaltningsrätten. Länsstyrelsen kan nämligen då, samtidigt med Ert överklagande, sända sina handlingar till Förvaltningsrätten, som kommer att behöva ha tillgång till dem.
TID FÖR ÖVERKLAGANDE	Länsstyrelsen måste ha fått Er skrivelse inom fem veckor från Länsstyrelsens beslutsdatum (kungörelsetid två veckor och överklagandetid tre veckor), annars kan överklagandet inte tas upp.
UNDERTECKNA ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress och telefonnummer.

SVERIGES DOMSTOLAR

Bilaga

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.